

**Полтавський державний медичний університет
Кафедра педіатрії №2**

**лекція для лікарів-інтернів II р.н.
на тему:**

Імунопрофілактика окремих інфекційних хвороб

План

1. Імунопрофілактика пневмококу у дітей.
2. Імунопрофілактика грипу у дітей.
3. Імунопрофілактика COVID-2019 у дітей.
4. Вакцинація від вітряної віспи.
5. Вакцинація від менінгококової інфекції.

Імунопрофілактика пневмококу у дітей

Вакцинація проти пневмококової інфекції ефективний і на сьогодні єдиний спосіб максимально запобігти хворобам, обумовлені пневмококком. На сьогодні в Україні зареєстровано дві вакцини для профілактики пневмококової інфекції: Превенар 13 і Синфлорикс.

- **Вакцина Превенар**
13 застосовується для дітей, починаючи з 6-тижневого віку, і дорослих. Захищає від 13 різновидів (серотипів) пневмококів.
- Вакцина Синфлорикс призначена для вакцинації дітей до 5-річного віку. Захищає від 10 різновидів пневмококів. Крім штамів пневмокока ця вакцина також містить компоненти проти гемофільної інфекції. Таким чином, вона запобігає розвитку середніх отитів, обумовлених бескапсульною гемофільною палички. Будь-яка з цих вакцин формує імунітет проти різновидів пневмокока, які відповідають за 90% важких патологій, обумовлених пневмококовою інфекцією.
- Як проводять вакцинацію від пневмококової інфекції.

- Схеми вакцинації Превенар 13 і Сінфлорікс збігаються і залежать від віку, в якому розпочато імунопрофілактика: якщо перша щеплення зроблено у віці 6 тижнів – 6 місяців: 3 дози первинної вакцинації (в 2, 4 і 6 місяців), потім ревакцинація на другому році життя; якщо перша вакцинація проведена у віці 7-11 місяців: 2 дози первинної вакцинації з інтервалом не менше місяця, і ревакцинація на другому році життя; діти, вперше щеплені в 12-23 місяці життя, отримують 2 дози первинної вакцинації з інтервалом 2 місяці. дітям старше 2 років і дорослим необхідна одна доза вакцини.
- Вакцинацію проти пневмококової інфекції можна пройти в будь-який день з іншими щепленнями (крім БЦЖ), але вони вводяться в різні ділянки тіла. Імунітет формується через 2-3 тижні після щеплення.

Кому потрібне щеплення від пневмокока.

- Вакцинація від пневмококової інфекції потрібна всім, оскільки ми не можемо знати напевно, як поведе себе бактерія пневмокока в нашій носоглотці. Однак перш за все зробити щеплення рекомендується: дітям до 5 років. Особливо тим, хто відвідує дитячі колективи, або часто хворіє на ГРВІ з бактеріальними ускладненнями, а також дітям з хронічними захворюваннями; передчасно народженим дітям

Імунопрофілактика грипу у дітей.

Найефективнішим засобом профілактики грипу є щорічна вакцинація – це специфічна профілактика.

Вакцинуватися та вакцинувати малюків можна з 6 місяців до будь-якого віку. Дітям віком до 9 років, які раніше не вакцинувалися, другу дозу вакцини 0,5 мл потрібно ввести після першої з інтервалом щонайменше 4 тижні. Далі вакцинація щорічно одноразово.

- До складу вакцини входять антигени трьох штамів вірусів: два штами вірусів типу А і один типу В. Підтипи вірусів у вакцинах змінюють залежно від прогнозів ВООЗ щодо циркуляції збудників на майбутній епідемічний сезон. Найбільш оптимальним періодом для щеплення є початок осені (кінець вересня-жовтень). Захисний ефект досягається протягом 10-14 днів після введення вакцини і зберігається впродовж усього року. Показана щорічна імунопрофілактика грипу.
- Цього року українцям доступні дві вакцини проти грипу: «Ваксигрип Тетра» (виробник — «Санофі Пастер», Франція) та «Джисі Флю» («Грін Кросс Корпорейшн», Південна Корея), обидві якісні та безпечні.
- Якість вакцин, котрі ввозять до країни, перевіряють Держлікслужба України та Лабораторія з контролю якості медичних імунобіологічних препаратів Державного експертного центру.
- Вакцину «Ваксигрип Тетра» можна застосовувати для щеплення дітей віком від трьох років, а «Джисі Флю» — від шести місяців. Дітям молодше 9 років необхідно ввести 2 дози вакцини з інтервалом місяць, дорослі та діти старше 9 років мають отримати 1 дозу вакцини.

- **Схема вакцинації:** вакцину можна вводити одночасно з іншими вакцинами згідно з Календарем профілактичних щеплень (окрім БЦЖ), але в різні ділянки тіла і різними шприцями.
- **Протипоказання до вакцинації:** Єдиним протипоказанням до щеплення проти грипу у дітей є гіперчутливість до білка курячих яєць.

ЯК НЕ ЗАХВОРИТИ НА ГРИП: ПОРАДИ ІЗ ПРОФІЛАКТИКИ ГРИПУ ТА ГРВІ

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Частіше мийте руки з милом, особливо після контакту із поручнями, дверними ручками, предметами загального використання, якщо ви не можете помити руки, використовуйте антисептики на основі спирту

Одягайтеся відповідно до погоди і тримайте ноги в теплі — пам'ятайте, що перегрів так само небезпечний, як і переохолодження

Віруси не люблять свіже повітря і швидко гинуть у ньому, тому частіше провітрюйте приміщення, робіть вологе прибирання

Уникайте контактів із хворими особами, тримайте дистанцію не менше 1 м від людини з ознаками захворювання

Харчуйтеся збалансовано, вживайте вітамінізовані продукти, повноцінно спіть

Імунопрофілактика COVID-2019 у дітей.

В Україні роблять вакцинацію дітям:

- від 5 до повних 11 років;
- від 12 років до 17 років.

Для цих вікових категорій підібрана вакцина та дозування. Наприклад для щеплення дітей віком від 5-11 років використовують вакцину Comirnaty від Pfizer-BioNTech

— одна доза якої містить втричі менше активної речовини, ніж вакцина для людей старших 12 років.

- ***Протипокази***

Єдиним постійним протипоказанням до щеплення від COVID-19 конкретною вакциною є важка алергічна реакція на компоненти вакцини чи на першу дозу вакцини. Тимчасовим протипоказанням до щеплення є підвищення температури тіла вище 38°C. В такому разі відкладіть щеплення.

Вакцинація від вітряної віспи

Вакцинацію від вітряної віспи можна проводити дітям з 9 місяців. У курс вакцинації входять 2 дози з оптимальним інтервалом в 6 тижнів. Щеплення можуть робити і дорослі, які не хворіли вірянкою, але бояться заразитися. Імунітет проти вірусу починає формуватися відразу після щеплення.

Протипоказання до щеплення

- *Вакцина Варілрикс* протипоказана людям з гіперчутливістю до компонентів вакцини, неоміцин;
- Людям, у яких були ознаки гіперчутливості після першої дози вакцини;
- Вагітним і жінкам, які годують груддю. Жінкам, які планують вагітність, рекомендовано робити щеплення заздалегідь — хоча б за місяць;
- Якщо є гострі інфекційні захворювання (незначне недомогання не є протипоказанням);
- При наявності імунодефіциту (хворі на лейкемію, лімфому, ВІЛ-інфікованим);
- Під час прийому імуносупресивних та кортикостероїдних препаратів;
- Оперативне втручання (вакцинацію проводять за 1 місяць або ж більше до операції).

Вакцинація від менінгококової інфекції

- В Україні зареєстровано дві вакцини для профілактики менінгококової інфекції – Німенрікс і Менактра.
- Якщо перше щеплення вакциною Німенрікс дитина отримує у віці 6 тижнів – 6 місяців, то їй необхідна друга доза з інтервалом в 2 місяці. Якщо вакцинація розпочата в 6-12 місяців також, то друга доза вводиться на другому році життя (не раніше, ніж через 2 місяці після першої). Дітям старше 1 року і дорослим рекомендоване одноразове введення вакцини Німенрікс.
- Вакцина Менактра застосовується для вакцинації дітей, починаючи з 9-ти місячного віку і дорослих. Вакцинація Менактрою проводиться дворазово дітям з 9 місяців до 2 років, з інтервалом не менш 3-х місяців. Дітям старше 2-х років і дорослим – одноразово. Вакцини Німенрікс і Менактра можна проводити в один день з іншими вакцинами (крім вакцини БЦЖ). Препарати вводяться в різні ділянки тіла. Вакцина Бексеро (Bexsero) проти менінгококів штамів В поки не зареєстрована в Україні. Вакцинація проти менінгококової інфекції належить до рекомендованих. Перш за все, вона необхідна дітям, особливо тим, хто відвідує дошкільні установи, а також дітям і дорослим людям з імунodefіцитом та іншими хронічними захворюваннями.

Література

1. Міністерство охорони здоров'я України наказ від 11.10.2019 № 2070 про внесення змін до календаря профілактичних щеплень в Україні та переліку медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень.
2. Клінічна та лабораторна імунологія Том 1, видання друге, перероблене і доповнене за редакцією В.Д. Бабаджана, Л.В. Кузнецової, П.Г. Кравчуна, А.І. Курченка, Київ — 2022 рік.
3. Основи імунології: функції та розлади імунної системи: 6-е видання / Абул К. Аббас, Ендрю Г. Ліхтман, Шив Піллай, Київ ВСВ Медицина - 2020 рік.
4. Інфекційні хвороби у дітей: підручник / Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, А.В. Бондаренко та ін. — 2021, 3-є перероблене і доповнене видання.
5. Сучасні підходи до вакцинопрофілактики інфекційних захворювань дітей та дорослих
Т. О. Крючко, Г. М. Дубинська, Т. І. Коваль, О. Я. Ткаченко, Львів 2020 рік.